Ա Ր Ա Ր Ա Տ—ՄՈՒՀԱՄԱՐԻՄ—Ա Դ—ԱԼԱԹՈՒՐԳԱ

ԱԱԱՓՐԱՆԿԱ—3—ՕԳՈՍՏՈՍ—1861

ՏՕԳՈՒ ՋՈՒՆՃՈՒ—ՍԵՆԻ ՆՈՒՄԵՐՕ—407—ՃՈՒՄԱՆ ԷՐԹԵՍԻ—22—ՅՈՒԼԻՍ—1861

ԱՐԱՐԱՏ

Իշպու. Սեծմուսյը Համատիա. հեր հաֆիթա Ճուամա Երիթեսի կիւնելրի տաղբիթ ուսաճագ տրը։

Սեկնեսի բեշին օլարագ. Դայիմե	150	ղուրուշ։
Ամիսը տաղբը քեղալիք „	80	„
Իւշ այսրը քեղալիք „	40	„
Վե պիր նուսխրսու		3 1/2

Տաշբասար իշին պեհեր նուսխրսունա փոսթախանե նիշանը մուհիպինմե իւճրեթի ալնուճաղը իսաոեմեն պեյան օլունուր։

Իլանաթրն պեհեր սրրսրը պիր տեֆալրգ 3 ղրշ.
Իքի տեֆա իշին պեհեր տեֆասրնա . . 2 „
Իւշ տեֆա իշին պեհեր տեֆասրնա . . 1 1/2 „
Իւշ տեֆասան զիատե օլան. վե զայեթ ուզուն իլանաթի իշին այրրնա բազարլրգ օլունուր։
Ցաշրատան կելեն մեքմուզ վե իլանաթրն բոսթա մեսարիֆլերի. կեծոտերենդերին իւղերինե օլուզուզ պու մահալատե պեյան օլունուր։

ՈՒՍՈՒՐՈՒ ԲՕԼԻԹԻԳԻՅԷ, ՊԵԼԼԷՏԻՅԷ, ՎԷ ԻԼՄԻՅԷ

ՎԷ ՄԷՎԱՏՔԷ ԾԱՓԻԱՅՔԷ ՍԱՅԲԻԲԷՅԷ ՄԻՈՒԹԱԼԼԻԳ ՎԱԶԷԹԱ

ԱՍԻԹԱՆԷ 22 ՅՈՒԼԻՍ

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ՏԱԽԻԼԻՑԵ

Օմթը հապսեթը Շէհրլյարի կէչէն բէնշէմպե կիւնիւ Պասը հապսեթը ֆեթվաբէնահլի թէշրիֆ պույուրուպ սուսուրու իւզրամ վե իւլէմայը քերամ հաղրաթընը տաիի մաղհարը իլմիֆաթը Շահանէլէրի պույուրմուշար տրը։

ԻԼԱՆԸ ԲԻՍՄԻ

Լչհալեթիւ հաղնի ֆբսա օլունմագտա օլան էլպիսէյի բէսմիսէնին սապրգը կիպի խոսկե (պոյրամրգ) վէ ճիւմալրգ իմիսպար օլունմայարագ եալընըզ պիր սէմրիյե մախսուս օլմագ իւզրե թարզը ախէրե թէպալի խուսուսունա իրատէի սենիյէյի ձէնագը Փաթիշահի շ'ըֆուսուսը պույրուրարագ, թէրսիմ օլունան նումունէլէրի տաիի մանղուրու Ամալի պույրուրմուշ։ Վէ իշպու էլչիսէի ձէտիսե, թէէմմիսնէն վէ թէպերրիֆքէն մէվզուսու շէրիֆի բէսալէթբէնահի բէսմը Ամալնի մէգքիւբե եէտիշիրիլմէք իւզրե շիմտիսէն իճազընա պագըլմագ վիւզերայը իւզրամ հաղրաթը իլե, ռիճալը Տեվլէթը Ամլյէ, վե սայրը մէմուրինի եէբրէնկ լաճիվէրու շուգա իւզերինե իշլենիպ, ֆագաթ սրֆաթը ասքերկէսի պուրունան զէվաթ թէֆրիգ օլունմագ իշին կիւվեզ շուգա իւզերինե իշլենիլճէյի մալիւմ օլմագ, վե նումունէսինի կեօրմէք իսթէյէնդեր թէշրիֆաթե միւրաճաաթ իյէմէք իւզրե ճանիպի թէշրիֆաթսէն վերիլեն իշպու իլանամե նեշր օլունսա։ (Ռեֆիոե։)

Պու տեֆա Լեբոբատան բօլիթիգայա միւթասլիգ պիր եէնի հավասիս եօգ սուբ։ Լէհ վե Ամճար մատսէլերի մուվագաթէն օլուն պասսրրմագտա տրը, վե Իթալիա հկեթը ասլիսսինտե պուլունուպ, եէնի պիր գարար վե վուգուաթ մէսմուիլ օլամամըշ տրը։

— Միրես, տավասընը տիվանը Իմբերաթորի թապիր օլունան պեօյիւք մէհքեմէյե արզ իթմիշ տիր, վե օրասա թէբրար բույէթ օլունուպ, եա քիւչիւք մէհքեմէնին իլամը թատրգ օլունուբ եա տա պու իլամ պօզուլուպ եէնիտէն պիր իլամ վերիլիր։ Միլեթ զաղեթալերինին պիրի, պու քեֆֆիյեթի լայրգը վէճհ իլե աղնայամայրպ։ Միրեսին տավասը Իմբերաթորուն հուզուրունտա կեօրիւլէճէք տիր տեմիշ տիր քի, պեօյիւք պիր խաթա։ Ֆրանսատա նէ գրալ, նէ տե Իմբերաթոր վե նե տե սայրը հիշ պիր հիւքմտար, շէրիաթ իշինե գարշամագ։ Շէրիաթ պիւթիւն պիւթիւնե պաշգա մէմուրլեր եէտինտե տիր, քի ազ օլունմագ օլտուգլարընտան հիւքիմեթտէն հիչ պիր գօրգու վե իհթիրազարը եօգ տուր։

Ֆրանսատա վե Ֆրանսանդն էքսերը պեօյիւք պէլսէլէրինտե, տերեճէ տերեճէ մէհքեմէլեր վե տիվանլար վար տրը, վե էն պեօյիւք մէհքեմե տիվանընա տիվանը Իմբերաթորի տէնիրսե տե, պու եալընըզ պիր իսիմ տիր, վե Իմբերաթորուն հիչ իշի եօգ տուր օրատա, մէյեր քի պիր տավասը օլա, վե օ վագթ տիվանը Իմբերաթորի Իմբերաթորա տաիի հիւքմ իտեր նասըլ քի պիր չօպանա, իմամի Իմբերաթոր հուզուրունա տավա կեօրիւլմէք ֆասը։ Լեբոբա մուամէլմէնա վուգուֆու օլան պիր միւէլլիֆ աղղընատան չքդար չէյ տեյիլ տիր։

— Ինկիլթերրա սեֆիրի Սըր Հենրի Լիթըն Պուլվը հապսեթլէրինին քեսրը իֆագաթ իթմէսի իշին, վաբօր իլե Ադ տենիզ տասալարընա սեյահէթ իտէյի հավատիս օլմուշտուր։ Միւշարալէյհ շիմտիլիք, օն պէշ կիւն գատար Պէօյիւք—Ասա ճանիպինե ատլմէթ, վե միւթեպերանը միլեթտէն Սամանճըզատե Ակրտիչ էֆենտինին խանէսինտե արամ վե իգամէթ իտիպ, կերեք տատանըն հավասընատան վե կերեք պու միւսաֆիրբերվէր խանէտատն նէզտինտե պուլտուզու իսթիրահէթտէն կէրէյի կիպի իսթիֆատ վե քեսրը իֆագաթ իտիպ, թատավվուր օլունան սէյահէթտէն տտիի սարֆը նազար իթմիշ տիր։ Միւշարալէյհ հաղրեթլերի մումայիլէյհ Սամանճըզատե Ակրտիչ էֆենտիյէ միւքերրերէն ըղհարը թէշէքքիւր վե մէմնունիյէթ իտիպ, թէքրար վե թէքրար թէշրիֆ իտէճքլերինի վատ պույուրմուշար տրը։

Նէզրը սալթանաթը սէնիյէտե պուլունան պեօյլե պիր տեվլէթը ֆահիմմ վե խալիսե սեֆիրինին, սայեյի Տեվլէթը Ամլյէտե պիր թէպասը խանէսինտե արամ վե իսթիրահէթ իթմէսի, տեվլէթճէ տտիի մահղուզլյէթի մուճիպ, վե օր միւսաֆիրբերվէր խանէտանը պատիի շէրեֆի օլաճաղը շիւպհէտէն միւսթաղնի տիր։

Լրո-սաղեմ մապպէսի։

Պիր միւտտէթտէն պէրու, միլլէթը Լրմենիյէ պէյնինտե զուհուրա կելեն ազիմ պիր մեսէլե, մուտխտարէն ֆէվգէլատե պիր էհեմմիյէթ քեսբ իտիպ, պէյնէլ միլլէթ կեօնակէօն շիդագ վե իսթիրաֆաթե մուճիպ, վե ճիւմլեսին մահմամը նազարը օլան Սահմանադրութիւնուն մուխտարայե իլգասընա մուեատտի օլաճաղը քիմսետեն մեսթուր տեյիլմիր։

Պու մեսելէյի ազիմե, Լրուսաղեմ մեսելէսի տիր։ Պու վեսիլե իլե Սահմանադրութիւն հագգընտա իլք տեֆա տօղրուտան տօղրույա միւթալասմըզը պէյան իթմէքտեն մերամ, տեյիլ զաթեն թէ հլիքե վե մուխտարատա կեօրտիւյիմիւզ Սահմանադրութիւնուն իլղասը։ Իլլա պու ուսուլու մուհասին շումուլուն պէյնէլ միլեթ թէյեիա վե պագասը օլտուզունա, պիթերաֆ օգույանլար իլերիսե էյիտեն շահատէթ իտէպիլիր։

Ամլամըզ շահատէթ իտեր, վե ճեմիի Ասուսածաբանլար թատիգ իտեր քի, Հագգ Թատալա հաղրեթլերի եէրի կեպիւ վե ճիւմլե մախլուգլարը պիր սանիյէտե եարաթապիլիրքեն, ահեսթե ահեսթե ալթը կիւնատ եարաթտը։ Վե հեր եարաբաղընին էյի օլտուզունու թատիգ պույուրմատրգ ճա, իլերիսինե կեչմեմեսի։ Լ– եոես Ասոոաֆ ղլյան ղէ Բարի է։

Ղիշին Հագգ Թատալա հաղրեթլերի, պիր սանիյէտե եարատիլճէյի չէյի ալթը կիւնե թատիմ իթմի, վե նիշին հեր եարաբաղը չէյե եոես ղէ Բարի է տեսիրտի. ճաճապա Ամլահ Թատալա ֆենա պիր չէյ եարատիլիրմիսիմի. հաշա, պին քերրե ըսթաֆիրուլլահ. պունուն ճեվապընը Ասուսածաբանլար միքերրերեն վերմիշ տիր պիզե։

Պարի Թատալա հաղրեթլերինին պու թէտրիճի, վե հեր եարաբաղը չէյին էյի օլտուզունու կեօրմեսիքճե իլերիյե կիմմեմեսի. Ամրտին ինսանլարա էն իլք վե էն մուազամ վե էն միւհիմերեմ նասիհատը տրը. վե արդգամի օլունուբտա, աչիքեար կեօրիւնիւր քի Հագգ Թատալա հաղրեթլերի պիւթիւն թէվրատտա ինսանլարա պու կիպի պինլերճե նասիհատլար վե էմրլեր վերիպ, եալընըզ պունու պիլ ֆիրլ քենտիլերի տաիի իճրա պույուրմուշար տրը, շիւպհեսիզ կեօսթերմեքք իշին քի, էն մուազամ վե էն միւհիմերեմ նասիհատը պու տուր։

Լանի ինսանլար պեօյիւք պիր իշ թէշեպպիւս իմմիքլերի հալտե, ճաճելե իմմեմելի տիրլեր, թէտրիճե տավրանմալը, վե հեր պիր եարաբգարընին էյի օլտուզունու բայեզայն կեօրմեքճե իլերի սեյիրթմեմելի։ Լ– եոես Ասոոաֆ ղլյան ղէ Բարի է։

Պու տուր հիչ օրմաղտա տիւնեատընն էն մեշհուր Ասուսածաբանլարընն էֆքեարը քի, պիղեր թէմամը իլե գատալ իսիպ, իմամէթ իտերիզ։

Ճէլե չօգ տեֆա, ինսանը մագսէտե եազըշըրմատագտան մատտա, անտէն ուզագլաթը. պունա եիզ պին էմալ վերմ պիլիրսիք, լաքին հեր քեսինտե պաշքնատան կեչմիշ շէյլեր օլտուզունատան, եանի հեր քես զամիրինի թէճեսսիս իմմիքտե, ճաճելտէն նե մերթեպե միւթեզարրուր օլտուզունու կեօրեպիլիր օլտուզունատան, թէքրարընա հաճեթ կեօրմեյիզ։

Իմամի կելելիմ Սահմանադրութիւնա։ Ն՚ տիր պիր Սահմանադրութիւն։

Պիր միլեթտե եա պիր տեվլեթտե, հեր քեսին պիլա իսթիանա քենտի թապիի հուգուգունա մալիք օլմասը, վե պու հուգուգուն իճրասը։

Պու հալտե, պիր Սահմանադրութիւնա Սահմանադրութիւն տենմեք իչիւն, լազըմ տրը քի, եվվելա ուսմանի միլեթ քենտի հուգուգունուն նե օլտուզունու պիլսին վե թանըսըն. վե սոնրա պու հուգուգլարը թօփլայըպ, պիր Սահմանադրութիւնա բապթ իթմսին։ Միլեթ քեսմիլեն հուգուգունու թանըմատըգճա պեյհիւտե չէյ տիր. Սահմանադրութիւն եարմագ, պեյհիւտե չէյ տիր հիւքիմեթինի թէշքիլ իթմեք, մեճլիսլեր իհտաս իթմեք, վե սայրսե վե սայրսե։

Ղիւնքի պիւթիւն Լեբոբա ալեմ լերինին չէ հատեթի իւզրե Սահմանադրութիւն մուճիպինճե նատպ օլունան մեմուրլար վե թէշքիլ օլունան մեճլիսլեր, պաշգա պիր շէյ տեյիլ տիր, իլա միլեթին վեքիլլերի. լաքին պու վեքիլլեր կեօրսիւքտե, քի քենտիլերինի վեքիլ խատնլեր քենտի հուգուգլարընը թանըմայօրլար, պունու պիր ֆիրսատ ատա խիւպ, պաշարլար միլեթի այագ ալթընա ալմաղա։

Պիւթիւն միլեթլերին թէվարիխի պունատա գարար վերիր։ Հեր միլեթ քենտինե մախսուս պիր Սահմանադրութիւն եարար, լաքին պիր աղ սօղրա պու Սահմանադրութիւնուն իճրասը իշիւն նատպ իթմեքլերի վեքիլլեր, զանն խատրլեր քի, միլեթե հաքիմ տիրլեր, վե տեյիլ վեքիլ. օլ հալտե միլեթտեն նեշատ իտեն պիր հիւքիւմեթի, քենտիլերինե թախսիս խատրլեր, վե պաշարլար մահքիւմ օլտուգլարը միլեթե հիւքմ իթմեյե, վե հիւքիւմեթին պու վեճհ իլե սաբ իսթիմալը հեր եերտե Սահմանադրութիւնու պօզուպ, եերինե տեսքօթլուզու իսպգա իտեկելմիշ տիր։

Պու քելամլեր հերնե գատար պիզիմ տեյիլ իսե տե, ինքեար օլունմազ տահիհլքլեր տիր. վե եզ ճիւմլե եեթմիշ սենելիք Ֆրանսա վագատալրը պունա տաղ վե տիրի շահատեթլերտիր։

Իմամ միլեթը Լրմենիե քենտինե պիր Սահմանադրութիւն վերմեյե գուդրլրը իսե, սիրալ խատրիզ եվվելա պու Սահմանադրութիւն պիւթիւն միլեթին եֆքեարընընը. տանկէն, պունու եաբանլար, գալեմե ալանլար, իմզա խատնլեր, վե գապուլ պույուրանլար, միլեթին հուգուգլարընա վագֆիմբրրրար։ Ամենքեար տերիզքի տեյիլ խալքը վե իշթե խապաթը։

Սահմանադրութիւնու իճատ իտենլեր, վե թանզիմ գրլանլար, պեքլեմեսիլեր քի տեօրթ միլիոնլուգ պիր միլեթին, բուհանիսի, քիպարը վե ահատը նատը քենտի հուգուգունու թանըսըն, պիլսին, վե եօրենսին, պիրինճի ճաճելե։ Թուրթուրար պիր եճնեպի միլեթին Սահմանադրութիւնու գօրիա խիւպ, միլեթե իսպրազ խլեսիլեր, վե հուգուգունու թանըմայան միլեթին պիր գըսմը պունու թատիգ վե գապուլ խլեսի։ Պու հալտե տեյիլբի միլեթ պիր Սահմանադրութիւն եաբար, իլա Սահմանադրութիւն պիր միլեթ եաբար։

Տէրելքի միլէթ քէնտի հուգուգուններու Սահմանադրութիւնա բարեթ իթտի, իլա Սահմանադրութիւն միլէթէ հուգուգ կէօսթէրտի։

Իշթէ պու պիրինտի մաէլէնին սէմէրէսի, թէզ էլսէն կէօրիւլմէյէ պաշլատը։ Սահմանադրութիւն իլէ կիւնտէն պէրիւ, սէրբէսթիտէ զէքրի պուլանմայան պիր թագըմ հուգուգլարա չաթմայա պաշլատը։ Քիմինի սէվիրտի, քիմինի սաղթ պարտը իսթիւնտէն կէչտի, քի արգասընտան պաշ գալարտարար։ Պունտան մուզտրի, միւէլլ էմնէպէյէտէն իսթիյրաղ օլունտան պիր թագըմ հուգուգլար պէյան օլունտու քի, միլէթին հիշ պիր իշինտէ եարամատրգուտան, եախոտ իշինի տէ պօղուրգուտան մատատա, քիմէնին խոթը ուխայալընտան կէչմիշ շէյլէրտէ տէյիլ իսի։ Պէյլէ պէյլէ Սահմանադրութիւն նիհայէթ Էրուսաղէմ մէսէլէսի իլէ գարշը պէ գարշը կէլտի։ Իքինճի վէ գէյէթ մու իսթարարը պիր տէնէլէ։ Զիւնքի,

Սահմանադրութիւնատա ճիւմլէտէն էհէմմ վէ էլզէմ օլան բուհանի կիւրուհինին հուգուգու քէք տէ աշքեարտ սիւրէթտէ պէյան օլունմաղը։ Պէ վագատա նէ տիր պիւթին Էրմէնի միլէթինին բէյնի բուհանի օլան Էջմիածին Կաթողիկոսարընին պիւթին միլէթ իւզէրինէ օլան հուգուգու։ Նէ տիր Սիս վէ Աղթամար կաթողիկոսարընին հուգուգու։ Նէ տիր Սիմասյոլ վէ Էրուսաղէմ Պատրիարքարընին հուգուգու։ Նէ տիր վանքարընին, վանահայրարընին, վարդապետարընին, տէրտէրէրին վէ ումմումի բուհանի կիւրուհինին հուգուգու։

Պու հուգուգբար մալիւմ օլմատըգտա, պունարա տայիր պիր միւնասատա զուհուր իթտիյի հալտէ, նէ վէճհ իլէ հիւքմ օլունտաղ։

Իշթէ Էրուսաղէմ մէսէլէսի տաթի շու գապիտէն տիր։ Վէ նէշր օլունան էվրատէն ճիւմլէնին մալիւմ օլտուգու վէճհ իլէ պու մէսէլէնին ճանը շունատա տըր։

Սինէթին սէրահիյէթի վարը մը տրը իսթէտիյի տատմը Էրուսաղէմ Պատրիարք իթմէյէ։

Էրուսաղէմ Սինաքանութիւնունուն սէրահիյէթի վարը մը տրը եարընըզ քէնտի Սինաքանարընատան պիրինի Էրուսաղէմ Պատրիարք իսթիւ, տրշարատան նատպ օլանը գապուլ իթմէմէյէ։ Յարաղա շու էքի չէրգատա տրը։

Սահմանադրութիւնատա, Սինաքանութիւնարընին հուգուգու պէյան օլունմուշ օլայրտը, պու մուարաղայա հաճէթ գալմաղ ըտը, իմտի չալըշալմ պունու խղահ իթմէյէ։

Սինէթին էսկի վագթարատան գալմա, վէ եէնիտէն իհտատա օլունմա քէք չօգ վանքարը վար տրը, վէ փանականլըգ վէ Սինաքանլըգ միլէթատ տիւնքի վէ եվելէրի կիւնքի իհտատա տէյիլ տիր։

Իսկի վէ աղիզ փէտէրլէր պունտա վանքարը իհտատա իթտիքատ, էլպէթատ պունարա պիր նիզամատտի վէրմիշլեր տիր քի, շիմարէրատ եա ղայպ օլմուշ եա ունութուլմուշ տուր։

Էրբոքատա իսէ, էն պայաղը վանք պին եըլըգ նիզամընատան պիր իսթէթ բայը այրըլմամշը տրը։ Պիւթին տիւնեա ճիղվիթլէրէ հիւճիւմ իթտիլէր գանունարընը տէյիշտիրմէք իշին, վէ պիր հարֆընը տէյիշտիրմէք միւմքին օլամատը։ Սէնի ռ-ի սուռնի, սու-ի նշն՝ սէնի։ տէտի բէնիյէրինին պիրի։ "Էղէյին ղրդէս էնն, իամ ղէնէյին։" Ռիզվիթէր տաղարարը, գօվալանտրար, բէրիշան օլուրար։ Ֆագաթ գանունարընը թէ պոլ իթմէտիլէր, վէ սօն սօնունատա եէնիտէն հայատթ պուլուրար։ Իշթէ պու տուր Էրբոքա մանասթրարընը մամուր իտէն, վէ պունուն մուզտրի տիր Շարդ մանասթրարընը խարաղ վէ բէրիշան իտէն։

Վանք վէ Սինաքանութիւնուն սէպէպի պարշգա պիր շէյ տէյիլ տիր, իլա շու։ Պէյն էլ միլէթ խայրը պիր իհտատը էպէտի պիր ֆամիլեա իլէ էպէտի իթտիքատ։

Տիւնեա ֆամիլեալէրինին հէր պիրի պիրէր սէպէպլէ թիւքէնէ պիլիր, լաքին Սինաքանութիւն ֆամիլեալէրի թիւքէնէմէզ։ Վանքար պիրէր էպէտի ֆամիլեա տրը։ պու ֆամիլեանին իշինտէ իհթիարար փէտէր, օրթա եաշլըլար գարտաշ, վէ էէնի կիրէնլեր էվլատ տրը։ Թիւքէնմէզ վէ արգասը ալընմաղ պիր սիլսիլէ, ճիւմլէսի պիր ուշուրա վէ պիր մագսէտէ շալըշան։ Էվլատ գարընտաշ վէ փէտէր վէ պու տուր հէր Վանքն վէ հէր Սինաքանութիւնուն հուգուգու թապիսի։ Վէ չիւնքի հէր ֆամիլեանին պիր բէյսի օլմագ հուգուգու թատպիսէտէն տիր, պէօյլէ տէ Վանքարընն վէ Սինաքանութիւնարընն պիրէր բէյսի օլմագ ֆարզ տրը։ Նէ տէր իսի պիր ֆամիլեա, հաշան բէյսի վէֆատ իթտիքատ, եէրինէ տրշարատան պիր ատամ կէթիրիսի, բէյս նատպ իսէյիսիլէր։ Էօյլէ պիր ատամ քի ֆամիլեանին հիշ պիր զահմէթինի էքմէմիշ։ հիշ պիր սէրտինատ մէշագգատթընատա պուլունմամշը։ հիշ պիր եիւքիւնիւ դարարրմամշը։ իլա պունդա զահմէթ մէշագգատ վէ միհնէթտէն հասրլ օլան սէրվէթին եալընըզ սալթանատթընը սիւրմէյէ կէլմիշ։ պէօյլէ պիր ատամի գապուլ իտէն ֆամիլեա վար մը տրը սիւնեատա, եախոտ պէօյլէ պիր իսամ թէրլիֆ հիշ պիր ֆամիլեայա արզ օլունմուշ մու ատտը։

Էրուսաղէմ քէյֆիյէթի տաթի, այնի պու գապիլատն տիր։ Էրուսաղէմ Պատրիարքլըգը միլէթին բուհանիսի եէտինատ օլան սայրը Պատրիարքլըգ վէ Ուռաշնորդլուգ ըրընա գըյաս օլունուր պիր մէնեա տէյիլտիր։ Պունլար հէր նէ գատար բուհանի եէտինատ իսէլէրատ, սիւնեէվի մէմուրիյէթէր տիր։ Էջմիածին քիլիսէսի, բուհանի մէնէտէրատ Պատրիարք վէ Ուռաշնորդ թանրմաղ։ Պու քիլիսէնին թանրտարը բուհանի մէսնէտ։ Երիհեպիսկոպոսլուգ, Էպիսկոպոսլուգ, Օրայրագոյն վարդապետլիք, Վարդապետլիք վէ Քահանալըգ տրը։ ամմա պունարընն պիրիսի Պատրիարք օլմուշ, Ուռաշնորդ օլմուշ, քիլիսէճէ գայա տէյիլ տիր, չիւնքի պունլար տիւնէվի եախոտ քաղաքական մէսնէտլէր տիր։

Քիլիսէնին թանրտարը սայը պիր բուհանի մէսնէտ տատի Վանա Հայրլըգ տրը քի, տիկէր թապիրլէ Աբբա կամ Աբբա Հայր աէրլէր։ Վէ Էրուսաղէմ Պատրիարգ լրընմանը վերիլմիշ իսէ տէ, պունլար պարշգա պիր շէյ տէյիլ տիր, իլա Սուրբ Յակոբ Վանքնին, եախոտ Էրուսաղէմ միաբանութիւնն Վանահայրը։ Մէմուլ իսէմէյիշ քի, տիւթիւն միլէթատ պու պէօյլէ տէյիլ տիր տէյիլ պիր քիշի պունուն։ Վէ տիւնեատա նէ գատար միաբանութիւն վար իսէ, ճիւմլէսինէ պիրատէն սիվալ իսէրիշ, վանք մը տրը էօյլէ պիր միաբանութիւն քի տրշարատան կէլէն պիր ատամը, քէնտինէ Վանահայր գապուլ իթտին վէ օլան տատի հանգ մը տրը, ինսանֆ մը տրը, տօղրուլըգմու տուր։

Սահմանադրութիւն, միաբանութիւնարընը պու հուգուգու իւզէրինէ սիւքիւթ իսէրէք, պիւթիւն Վանքարընն իսթիալանա պիր աշգ գարու պրատմշը տրը, վէ միաբանութիւնար պու հուգուգարընա տահիպ օլմազարատա, պիր գաշ սէնէտէն սօղրա, միաբանութիւն իսամինի եալընըզ թարիխլէրատ կէօրէպիլիրիր։

Չօգ պայաղը պիր ֆիքր տիր տէ մէք քի, Վանքար միլէթ բարատը իլէ իհտատա օլտուգզանատան, միլէթ պունլարա իսթէտիյի կիպի գօմանատա իսէր։ Պիւթիւն տիւնեատա տա հիշ պիր Վանք կէօյտէն էնմէմիշ տիր, ճիւմլէսի միլէթ բարատը իլէ իհտատա օլմուշ տուր։ լաքին տահա հիշ պիր միլէթ պիր վանքրն թարիխատթընը պօղամամշը տրը։ Վագատա վանքար ճէպրէն պօղուլմուշ, տաղըմշը, խարատ օլմուշ տուր, լաքին հուգուգ վէ թարիխատթարընա գըլ գատար տօ-գունուլմամշը տրը։ Մէվլուլսիօն տէվրինտէն պէրիւ վանքարընն իրատա վէ մասրատֆը վէ էմլաքը եա տէվլէթ վէ եա միլէթ էլինէ կէչէնլէր օլմուշտուր։ լաքին թարիխատթարընին նիզամընը թէպրիլ իթմէք։ միւքին օլմամշը տրը։

Պօրճուտու վէ ազիմ պօրճուտու, Սահմանադրութիւնա վանքարընն պու հուգուգունու թանրմագ, վէ իսլթալ օլանարը պուլուպ մէյտանա ըգարմագ։ Թէնահիլէրի, եանի վանքարը տատի պու հուգուգարընը պիլմէսէլէր վէ թանրմատարը, Սահմանադրութիւն պուլուպ կէօսթէրմէլի իսի, նասըլ քի, միլէթին պիր գըսմընն հուգուգարընը պուլուսու վէ կէօսթէրտի։ Զիւնքի ճիւմլէ ալիմլէրին շահատէթի իւզրէ, հիշ պիր վագթ թամ տէյիլ տիր, օ Սահմանադրութիւն քի, պիր հուգուգ տըշարատա պրրագը, եախոտ թէքմիլ հուգուգունու թանրմայան միլէթ, Սահմանադրական միլէթ օլմամաղ, պունարը պիղմ քէլամարընը տէյիլ տիր, իլա պիւթիւն Էւրոպա ալիմլէրինին հիւքմիւ։

Իմտի միլէթատ վանք վէ միաբանութիւն վար իսէ, պունարընն պիրէր գանունու վէ պիրէր հուգուգու օլմաղը տրը, վէ պու հուգուգուն էն պաշլըգը էն մուգատտէսի վէ էն էլզէմի, Վանահայրարընն քէնտի իշլէրինատէն օլմասը տրը։ Պու հուգուգ վէ պու գանունն օլմատըգտա, վանքար պիրէր խան տրը, վէ Վանահայրը պիրէր օտա պաշը։ Իմտի Էրմէնի միլէթինին բէյնէ իհտալէ տիր վանքարընը պիրէր վանք եախոտ պիրէր խան թանրմագ։

Լաքին Էրուսաղէմ միաբանութիւնունուն հուգուգու մուգատտէսի տիր քէնտի Վանահայրարընը քէնտի միաբանարընատան ինթիխապ իթմէք, վէ քիմ քի պունուն մուզայիրինէ ճէպր իսէրսէ, մուգատտէս պիր հուգուգու այագ ալթընա ալմը օլուր, վէ աշքեարտ կիւնահ իշլեր։ Պու պիր ինքեար օլունամաղ սահիհլիք տիր։

Պուրարարը մալիւմ օլտուգատան սօղրա, պու խուսուս իշին նզվք վարըմշը, եա եօղումուշ, պու ինքինճի բատէտ պիր պիւրհան տրը։ Պիր գաշ քիթապտա պու նզվքուն զնքրի օլտուզունատան, պիւսպիւթիւն եալան պիր շէյ տիր տէնէմէզ, ամմա պունա պիր վագթ գարշը կէլինմիշ, վէ պիր վագթ մուվաֆագատ օլունմուշ։ Էսկի զէմանատա բէք չօգ պէօյլէ շէյլէր օլմուշ տուր։ քի ալէմին մալիւմու տուր։ Տիւնեատա բէք չօգ կիւնահլար իշլեն տատի մանասուսէն նզվք եօղ տուր, լաքին օ կիւնահլարը իշլեյէնլէր եինէ կիւնահքեար օլուպ, հուզուրու շէրիաթատա ճէվապընը վերէճէքլէր տիր։

Իմտի քէլամըմըզը պաշլատըգըմըզ մուպահատա իսէ պիթիրէլիմ։ Շու մէսէլէ սէպէպի իսէ, միլէթ շիպհէսիզ իբի ֆըրդա օլմուշ տուր։ Էքի թէրաֆատա տատի Սրբազան Աբբեպիսկոպոսլար, միւհիթէրիմ եկկլեցականլար վէ միւհթէպէր աշխարհականլար վար տրը։ Հանկը թէրաֆ իսթէ ջդատա, տիկէր թէրաֆ եէնիլմիշ օլաճագ։ վէ եէնմէք վէ եէնիլմէք պարարարընատան միլէթէ նէ ֆէլաքէթլէր կէլմիշ տիր։ թէճրիպատ իսէ մալիւմ տիր։ Իմտի հէմ պու մէսէլէյի հալ իթմէք, հէմ իթթիֆագ հասրլ իթմէք, վէ հէմատ Սահմանադրութիւնու էօլտիրմէք իշլեն, պիր գօյա թարիխ վար տրը զանն իսէրէք, պունու խայրխահանէ իսթար իսէրիզ։

Մալիւմ տիւր քի, միլէթին Սահմանադրութիւնու հէնիւզ գաթի պիր սիւրէթատ օլմայրը, սօն գանունլարը մուճիպինճէ, իւչ սէնէտէն սօղրա, թէֆթիշ վէ թատիլ օլունապիլէճէք տիր։ Պէյցիւք պիր շիւգագըն տէֆի, միլէթին պէօյիւք պիր խայրը, վէ ասրլ Սահմանադրութիւնուն սէլամէթի իշլեն, պու վագթը պիր աղ գըսատալմագ, միւմքինսիզ պիր շէյ տէյիլ տիր զանն իսէրիզ։ Յանի պունատան պիր սէնէ սօղրա օլաճագ թէֆթիշ ու թատիլի պիր սէնէ էվվէլ իճրա իթմէք։

Իմտի Սահմանադրութիւն թէֆթիշ օլունտուգտա, աշքեարտ կէօրիւլէճէք տիր յէր, վանքարընն հուգուգունու թուրմամշ տուր։ Վանքարընն հուգուգու հէրնէ իսէ թէսէիիւթը լաղըմ իլէ ատայրը պուրմագ, եախոտ հէրնէ հալիսէ վանքարտա պիր հուգուգ պէյան իթմէք, եախոտ վանքարտա հիշ հուգուգ վէրմէմէք, էլ հասրլ պու պրատտէ ումմումի միլէթին էֆքեարը հէր նէ իսէ զահիրէ իիրաճ խանէպ, գարարրաշարընը, Սահմանադրութիւնա գայտ իթմէք։

Պու պէօյլէ օլտուզու հալտէ իւէրուսինէ քիմէնին պիր տէյէճէյի գալմայը, վէ թէրաֆկիրլիք մահվ օլուպ, ումմումի միլէթին բէյի իլէ գարարկիր օլան Սահմանադրութիւն ումմումի միլէթէ հիւքմ իսէր օլուր, վէ շիդագ վէ միւնազասյէ եէր գալմաղ, վէ միւմքին տէ օլմամաղ։

Էրուսաղէմ Պատրիարք նատպ իթմէքատ, պիր ատէլէ կէօրիւլէքատ տիր քի շիւպհէսիզ պիր կիշի մէրամ վէ մագսէտէ համ ալունապիլիր։ Էրուսաղէմ միաբանութիւնու նիզամը իսէ պունճա վագթատան պէրու նիզամընը օլան պիր միաբանութիւնուն պիր գաշ տահա նիզամընը գալմասը միլէթի եըգմաղ, լաքին ատէլէ իլէ պիր հուգուգուն չինէնմէսի հէր հուգուգուն թէմէլինի սարսըլմ միլէթի եըգտիրը։

Էրուսաղէմին իտարէսի պիր մուվագգաթ վէ մուխթէլիֆ գօմիսիօնա տատի իհտալէ օլունապիլիր։ վէ պու հալտտ հէր քէսին հիսատէթի թէսկին օլունուպ, սօնրա գան իլէ Սահմանադրութիւնուն թէֆթիշի միւմքին օլապիլիր։

Պու տուր շու աղիմ թէէսիֆ իսէճէք միւնազասա արասընատա միլէթէ օլան իհթարրմշը, քի խալսէթլէ պէյան իթտիյիմիզատէն, խալսէթլէ գապուլ օլունճաղընը տատի մէմուլ իսէրիզ։

Պիր տէ, հէր Սահմանադրութիւն մուճիպինճէ, դարարլար էքսէրիյէթլէ վէրիլիրսէտէ, մէճլիսին քիւչիք բայընին էֆքեարը տատի թատկիր օրունմայը, միւհիթէրիմ օլմայը տրը։ Պու տուր հէր ինճէ միլէթլէրատ կէօրիւնէն Սահմանադրութիւն գայտէսի։

Սինէթին օն պէշ գատար մէճլիսի օլուպ, հէր մէճլիսատ թատպիի էքսէրիյէթէ գարշը աղ չօգ պիրէր քիւչիք գըսմը պուլունճաճագ տրը, նատիր պիր պիր մէճլիսատ հէր աղա բէյճէ իթթիֆագ իթտին։ Պու օնպէշ մէճլիսին պիւթիւն քիւչիք բայարը թօփլանտըգը հալտէ միլէթին էֆէյիճէ ճէսամէթլիւ պիր գըսմը օլապիլիր։ Իմտի Սահմանադրական գանէմէրէ տատի իսթար խաէրիզ քի, քիւչիք բայն էֆքեարընա բայէթ իթմէնին եօղունու տատի էսպրէնսինկէր, վէ պիր մէճլիսատ, էքսէրիյէթէ գարշը պիր քիւչիք գըսմ պուլունուբատա օ զէվվէթէ տայիմա։ «Գէ», խաղվարար, աղմոկ հանող վէ պունա էմնայ լագատպար թատմանընար։ Հէմ այլայ տրը հէմատ Սահմանադրութիւն բուհունա գարշը նատպէճա պիր հարէքէթ տիր։

Էրուսաղէմ մէսէլէսի հագգընատա զուհուրա կէլէն պիր թագրմ էվվագտա, թէվֆատթուր օլունան նզվքուն սիւբէթի թէքմիլէն ատրճ օլունմամշը օլտուզունատան, պիպզեր պունու պէր վէճհը ատթի ատրճ իսէրիզ, վէ միւթարատարընատան հէր քէս ատնայատ պիպիր քի պու մատտէյէ պիւթիւն պիւթիւնէ տէ տատը եօղ պիր շէյ տիր տէնէմէզ։ Սինէթ զաղէթատէրինին պիրիսի պէյան իսէր քի, Կրօնական Ժողով պու մատտէ հագգընատա պիր հիւքմ վերմիշ տիր, ֆագատթ հիւքմիւն նէ օլտուզունու պէյան իթմէզ։ նէճին ատճատա, պիրմէյիզ։ պու հիւքմիւ կէօրմիշ օլայագ իհթիմալ տրը պու տէրճէ հաճէթ գալմաղ ըտը։

ՑԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

ՍՐԲՈՑ ՄԱՏԵՆԻՍ ՏՊԵՑՄԱՆ

ԿԱՐԴԱՑՈՒԹԻՒՆՆ ԱՍՏՈՒԾՈՅ ԵՒ ՈՂՈՐՄԱԼԹԵԱՄԲ Լսելն ապերցաւ սուրբ Դիրքս աղօթից Սրբոյն Գրիգորի Նարեկացւոյ՝ և ճգնաղգեաց Վարդապետի, ի բազում լաւ օրինակաց, բազմաշնորհ երկամբք սրբազրութեան, զայլ և այլ օրինական ընդ միմեանս համեմատելով։ Որպէս ի ինամոյն Աստուծոյ՝ գտաք հին օրինակ մի որ գեր ի վերոյ էր քան զայլսն. յորմէ բազում ինչ սխալանս և պակասութիւնս բաւից և բանից ուղղեցաք շնորհիւն Աստուծոյ։ Որպէս եհաս ի կատարումն ապերցման ի Թլբին Հայոց ՌՃԺԵ, ի լուսոն տարւոյն, այսինքն ի վերջնումն Դեկտեմբերի։

Ի Հայրապետութեան Սրբոյն Էջմիածնի գերագահ Աթոռոյն՝ Օգէնթուռնցի նորապատակ Դիտապետի Տեառնն Կարապետի և Սրբազան Կաթուղիկոսի ամենայն Հայոց. որոյ կեանս երկարս տացէ Տէր Աստուած մեր։

Եւ ի Պատրիարքութեան Սրբոյն Երուսաղէմի Էմենապետութեան Աթոռոյն՝ Տեառն Գրիգորի ճգնաղգեաց Հայրապետի։ Իսկ ի Դիտողութեան Սեծի Բաղաքիս Կոստանդնուպօլսոյ՝ Տեառն Յովհաննու Սրբ Եպիսկոպոսի, և այցելութի Սրբոյ Տնօրինական տեղեացն Բրիստոսի Աստուծոյ մերոյ։

Եւ արդ՝ յիշելի է ասա, զի ի ժամանակս երկուց լուսաւորացս այսոցիկ՝ այսինքն Տեառն Գրիգորի և Յոհաննու՝ շքեղացաւ Աստուծով սուրբ Աթոռն ամենայն Հայոց՝ որ Այրարատ, այսինքն Սրբոյն Յակոբայ՝ Տեառն Եղբօրն։ Օ՛ի մինչև ի սոսա՝ քարդումն պարարաց սրբոյ Տանն այնորիկ՝ օր ըստ օրէ յաւելումն էր, որ եհաս յանառնելի դառնութիւն և էքաւորութիւն պարարաց։ Այս ամբ ասուածասէրքդ և բարեպաշտնք և ճշմարիտ քառագովք ճշմարտութեան, Մինչեք՝ այսինքն սարբաքք և հայագործք, Կեսարացի խալիֆայք, և Բասամոյլցիք, համան քահանայք և ժողովուրդք, ի մի վայր ժողովեալ խորհեցան զնորհուրդ Տրուբ, որպ Տէր հաստատէ զվարձս, և հաստատուն պահեցէ միաբան սիրով միշտ ի գործս բարիս։

Եւ զերկուս զայսոսիկ կոչեցին բաղում պաղատանօք ի ինդրակատար տանէ Սրբոյն Յոհաննու Կարապետին և Սկրաչին որ ի Տարօն՝ որք բնիկ ծառայք էին սրբոյ ուխտին այնորիկ։ Եւ բերեալ նստուցին արքունական հրամանաւ զմին յաթոռ Պատրիարքութեան Սրբոյն Յակոբայ գեղեցիկ Գահին, և զմիւսն Կոստանդնուպօլսոյ մեծի Բաղաքիս, զարմէ իրակութենէ համաւօտ իմն պատմութիւն եգեալ կայ ի վերջնում փոքրիկ գրքին որ կոչի Օ՛ենոք պատմագիր։ Յորում յիշատակեցան թէ որքան շինութիւն եղև ի ժամանակս սոցա, թէ ի Սուրբ Երուսաղէմ, և թէ ասա ի Կոստանդնուպօլիս՝ եկեղեցեաց պայծառութիւն, որ և նոր նորոգեալ Սուրբ Յարութեան Տաճարն, և այլ շինուածք ի մէջ վանից Սրբոյն Յակոբայ։ Յուսերմունք սպասուց սրբութեան և վճարմունք պարարաց, և այլ շինուածք և սասցմունք տեղեաց և շինուածոց ի հողն Լաֆայու յիշատակ Սրբոյն Յակոբայ։ Աղօրմութեամբն Աստուծոյ՝ և պայծառացաւ շինուածովք Սուրբ Աստուածածնի Եկեղեցիս։ 1168 թվին։

Իսկ անտի մինչև ցայժմ նորոգեցան ահա յորդորմամբ և աշխատութեամբ սոյն այսոցիկ՝ երկուց վեհիցս և աղօրմութեամբն Աստուծոյ՝ ասա ի Կոստանդնուպօլիս՝ սուրբ եկեղեցիք Սրբոց Հրեշտակապետացն, որք բոյն Գէորգայ, և Սրբոյ Լուսաւորչին մերոյ ի Գալատիա որ է Հանգէպ քաղաքիս, և յայլ շրջակայ տեղիս։ Որպէս Աստուածն ամենայնի Սուլթան Էհմէտ թագաւորին և իւր փոխանորդ Իպրահիմ փաշային երկար կեանս տացէ. որ էառուն հրամանն նորոգմանցս այսոցիկ։ Այլ և երկուց լուսաւորացս այսոցիկ տացէ ամոյ երկարութիւն ի լուսաւորել զեկեղեցին Աստուծոյ. ասասուածաբան Վարպետութեամբն իւրեանց Յմէն։

Իսկ ասա և այս յիշելի է։ Օ՛ի յայսմ թվականի յորում ահա գրեմք վճարեալ են պարարն սրբոյն Յակոբայ գեղեցիկ Գահին, զի սակաւ ինչ է մնացեալ։ Խորհուրդ իմն ի մէջ բերաւ թէ՝ այնքան յաւելումն պարարաց սրբոյ Տանն այնորիկ ուստի սկսաւ և մինչ պատճառեալ է։ Եւ որոնեալ գտին ի գիրսդայ՝ թէ այն էր պատճառն՝ որ եկամուտ և ոչ ի տանն այն մնեալ զբ՝ առաջնորդ կամ վեքիլ եղև նմա, որ յայտ է գիրսդայ։

Եւ այլք ամենք ի ձեռս աշխարհակոնաց տուեալ զվերակացութիւն վանիցն քաղքայեցին և գրեմք ի հիմանց տապալեցին։ զի յայնքան աղքատութիւն եհան՝ որ յիրաւի ապի եւս կարօտացաւ տուն այն ուր մնաց թէ զարդուց ոսկեկնոց կամ արծաթեղինաց, և այժմ լի է ամենայնիւ, զոր Տէր Աստուած հատատաւ՝ և անուն պահեցէ յանկարատ պրշանաց զկերն և եթ գիտողաց։ Եւ իբրեւ զայս այսպէս ստուգեցին, ապա հրամանաւ նորատակ Հայրապետին և Սրբազան Կաթուղիկոսին, և երկուց ընտրեալ Պատրիարքաց այսոցիկ, և այլ պատուական գաւեալ Եպիսկոպոսաց և Վարդապետաց և Քահանայից, հատատեցաւ կանոն իմն այսպէս։

Եթէ յայսմ հետէ եկամուտ որ որ ի տանն այն չլցէ անեալ և զերամուտ նորա չլցէ իմացեալ՝ և յանդգնեցի առաջնորդ լինիլ նմա կամ վեքիլ՝ նզովեալ եղիցի։ Եթէ որ յայսմ հետէ զաշխարհական որ պատա անուամբ կամ այլ ինչ կոչմամբ առնէ վերակացու սրբոյ տանն այնորիկ, նզովեալ եղիցի։ Եթէ որ յայսմ հետէ պատճառ լիցի զզպարիրքութիւնն Սրբոյն Երուսաղէմի կցել ընդ առաջնորդութիւն Կոստանդնուպօլսոյ՝ կամ այլ ինչ ասելոյ՝ որ մեծ պատճառն այս էր սրբոյ տանն առեալման՝ նզովեալ եղիցի։ Արդ՝ յիշեցաք զայս՝ զի զգուշութիւն լիցի ապառնեացն, և ոչ ի փառս նեբկայ եղելոցս։

Այլ արդ՝ աղաչեմք զարտեմիա և զՔերմեանդ ընթերցողդ սուրբ մատենիս՝ զի ի ճաշակելն ձեր ի հոգեւոր սեղանոյս յայսմանէ, որպ քաղցրութիւնն անհամեմատ է, յիշեսջիք

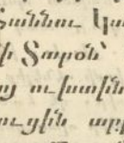

զ՝ի մա .քուբ մաղթանս ձեր զԳրիգոր և զՅովհաննէս վերադրեցեալ անուամբ և եթ վարդապետաց, որ շատ փափաքանօք կամեցաք զսրբազանութիւն սորա, և Տէր Հոգոյ զփափաքանս մեր ողորմութեամբն իւրով։

Որում անհատ գոհութիւն և փառք։ . . . . . .

Վիեննա Մխիթարեան բահիպլէրինին, Պէյօղլուեանս քեսթին կէտէլի կիւնթիւպլիս մէքթէպերինին անկիւն իմիթիհանը կէջէն ճիւմատա կիւնիւ (յուլիս 14) բէյրամ բուհանի Հասուսեան Ընտան Նախագահ վէ միւթէպերանը միլլէթ հուզուրուն հիւսնի իճրա պուլմուշ տուր։

Գու մէքթէպին հիւսնի նիզամը, մուալիմէրինին զայրէթ վէ տիրայէթի, շակիրտանին մանիւմաթը սահիհէսի, վէ վիւճուհու սայիրէսինի մէսէնա անէնա իմամէյ, պաշգա սէֆարար տախի վէսիլէէրիմիզ օլմուշ տուր։

Մէքթէպին պու հիրէթը մէմուհէսի սէնէ պէ սէնէ թարագը պուլուպ, կիւն պէ կիւն իսթիհանը ամ մէյէ շայեան օլսուզունու պու սէֆաքի իմիհանատա կէօրիւնէն սիւալ վէ ճէվապլէ տախի իսպաթ օլունմուշ տուր։ Գու գատար ազ վագթատա, պու գատար միւթէնէվի մանիւմաթ թահսիլ իմիտիրմէք մէսէլէսինի եալնըզ պու մէքթէպ հալը իսէ պիզիմ, վէ ազուրուսու մէքթէպը մէդրիւր Մխիթարեան բահիպլէրինէ քէմալը իյդ իւ շէրէֆ վէ միլլէթին սայրը մէքթէպլէրինէ տախի մուճիլի իսպիթ վէ նուսուսնէ օլաճակ բուսուսէ տիր սէմիմիզ, պաշգա պիր շէյ սէյլէմէ տիր, իլլա հոգգանիյէթէ պիր շահատէթ։

Մէքթէպը մէդրիւր մուալիմիրինէն, Հ. Վէսնդ վարդապետա Յովհաննեան ճէնապլէրինին Պատրիարքիա թաղտէոսիանո-Բիան Լիւրոպական գէրրիւթանց ընդհանրապէս իսմիյլէ օլան սէօրթ ճիլա թէվարիխի տախի, միլլէթ քիթապլէթինատ եիւքսէք պիր եէր թաւթաճաղը շիւպհէսէն միւսմատանի տիր։

Պու թարիխի պինատրատ քեսֆիֆէի Եւրոպա սէվիթլէրինին ահվալը մէսէնիյէթի իսթիթատը զուհուրէրինատն պու անէ կէլինճէյէսէք, ֆասիհ պիր էլիֆաղ, վէ սիրէսէնա պիր իսպարէ իլէ եկկան եկկան նապլու հիքմէտէ դէրլանմըշտիր։ Տրդ-գաթա օգուսյան, մանղարայը ճիհան-սէ եիւքսէք պիր սէրկէհատէ տուրուր կիպի սէյր իսէր բէյ սէր բէյ սէվիթլէրին զուհուրինի, իլէրիլէմէսինի, ինդբրաղնը։ Հարպ վէ ճիտաղ, տախիլի միւնազարէր, իմ, մէղհէպ, իսպարէ, ճիւմլէսի պիրիսի-րինէ թէագուսպէն օգուսյանին կէօրիւնէն կէջէր, կէօզ եաշը, գան վէ մէսերիթ, վէ պունլարին սէպէպի, իլէնէն սէվապատան իսպրը վէ իսթիատան մաղբրաթ, հագգ իւ տատալէթէն հասրլ օլան թէֆթիշ-վուգ, ղուլմ ու զարարէն նէշատ ի-տէն թէնէղլիլ ճիւմլէսի օգուսյանլարին կէօրիւ կէօրիւնէ պու հիքմէթլի գալէմէ նագլ օլունուր։ Վէ վուգուսաթը ճիհան ֆօթօգրաֆլա արնմագ միւմքին օլսա, պունատան թամ, պունատան թէքմիլ վէ պունատան ինճէ պիր թասվիր վէրմէզ զամ պիրէ։ Գէօ-յիւք վէ քիւչիւք, իսանէ վէ մէկ-թէպատ ճիւմլէյէ էլդէմ, վէ ահվալը բօյնթիթիսէյի ճիհատէ աշնա օլմագ իսթէյէնիլէրէ էհէմ պիր թէրֆ օ-լուպ, թէէլիֆի եիւզիւնատէն իդդ իւ շէրէֆ նայիլ օլմագ միւքեաֆամը պիր միւհէլլիֆէ ճայիզ իսէ, սէր-պէսթէճէ ատէպպիրիզ քի միլլէթէ ֆամատիլիւ քիմատարար սրբատրնատա, Վ. Հ. Վէսնդ Յովհաննեան պիրինճի միւքեաֆամէ իսթիրդադ քէսպ իմ-միշ տիր։

Աթիւզիրը մէքթուպու ատրմ իսէրիզ մէսուլյէթինի իճրա սահիպլէրինէ պրատարատ։

Տէրսատէթ. թէմմուզ 18։

Ուխուքէթու Մէճլիսայը Հասատա միւսիրի.

Աղթմէք պիր սէնէտի, հարդման իմթիսալի իլէ, Գամանքք բամիրիմանէսինատ թարիխ օլան թէմ-էերիյէ մէճլիսի ատանէ թագամ գրբնատ գա-նանէրի մէնթուգինճէ, քէնտիլէրի մէմուր օլուուգ-լարը իրսամէթատ թէքմիլ իմագանին իճրասընատա պուլունմաբդ, պիր միգդար ատանէնին ատանմանը նա սէպէպ օլուպ, վէ վուգու պուլան քէրիմէնէ-լերատն հիչ պիր վէճհ իլէ մանիմամէթլարը օլմայդ, ինթիհասա վարարդանէնին բամիրիմանէյէ կէտատը մրլնը, վէ պու պարարատ ատանէնին պէշ նէսլ օն նէսլի զամ, քէրիմէնէ նէ կէտատ իմա օլամանը-ը ֆէնտ իսթուդ, զանմէթ ադամ կէտատէմանին սարֆը նարդան իմթիմլէրը տիր։

Իւք թագտիրամ ինթիհասդ իսէն զամանը իմ զասընը մանիրատ իմթիմը կէտատրանի վարարատա։

Էքինճի թագտիրամ վարարդանը կէտատրիլմէսի ատատ. իւզերէրինէ նազիրս գօյուպ, վէ թէֆթէ-բեատ գայա իմթիմը իսանին վէ նազիրսատատա, պունա տինատն պէշ նէսլ օն նէսլի վարարա թագ-ամի գրբնատատ։

Վէ պու թէմէլիյէ գօմիսիօնդ հարդգնատ նէքէտէնը ատմամ վէ պէշիրը գուսուրատա պու-ղունատագրրը ատմամէն շահատէթ տախի օլունուր, վէ միւեթին պիր պէշիրը մէդրատը իսէ, պու նէս-սա քէքիմէթէր իչուն։ Թէսնիֆ իսէրիդ։

Անճադ գօմիսիօնատ մէնրիւբէնին միւեթ հագ-գնատա սատաբանի իսրամէթ իմթիմիզ։ Վէ քէնտի էնֆէքարլարընատա սարֆը սայ իմթիսալլարի մանիմտիր։

ՊԷՆՏԷՔՈՒ ՅՈՎԱՆԷՍ
ԳՈՒՅՈՒՄՋԵԱՆ

Ռուհանի իսարէ, վէ պէնէէվի իսարէ։

Տիւնէէվի իսարէ իսէ, բուհանի իսարէ միւնազարէրի, տիւնէատա իսայը վարթատան պէրու պարչայրը, Իսիատա պիրիր նէ վարթ պիմէճէք տիր։

Պար տրը էօրէ միլլէթլէր, վէ տէվլէթլէր քի, միւսթագիլէն բուհանի իսարէ մէնազարէրի, տիւնէատա իսայը վարթատան պէրու պարչայրը, Իսիատա պիրիր նէ վարթ պիմէճէք տիր։

Պար տրը էօրէ միլլէթլէր, վէ տէվլէթլէր քի, միւսթագիլէն բուհանի իսարէ ալթընատա տրրար, վէ վար տրը էօրէ միլլէթլէր վէ տէվլէթլէր քի, միւսթագիլէն տիւնէէվի իսարէ ալթընատա տրրար, պիրնէ իսարէ քիսի տախի տրրու իսէճէք հալ։

Լաբին վար տրը էօրէ միլլէթլէր, տախի քի բուհանի վէ տիւնէէվի պիրիսիրինէ գարրշմրը. եաիատա պիրիսիրինին ալէյհինատ, վէ եաիատա պիրիսիրէրի իլէ միւնազարատատ։ Պուհանը-ին պիրինին պիրի զալէտէ թիմէզատ, օ մագուլէ միլլէթ եաիատա տէվլէթին խորտարը եագին տրը։

Պիզէր նէ պիրինին թէքրարարը-յէր։ վէ նէ տէ տիրէրինին, կէշմիր վէ շիմտիքի վագթին թէվարիխի պի-զէ աշիքատր շահատէթ իսէր քի, բուհանի վէ տիւնէէվի, տրս լաբի իսարէ ալթընատա տախի մէտատ վէ մամատ միլլէթլէր վէ տէվլէթլէր օշ-մուշ տատ, վէ վար տրը։

Լաբին պիրի պիրինին ալէյհինատ օլան պու լաբի իսարէ ալթընատա պու-լունատ պիր միլլէթ վէ տէվլէթին, մամատ վէ մէտատ օլատուզունա տա-յիր հիչ պիր էմրատ պուլմայրը։

Նէտէն տիր քի, բուհանի իսարէ ալթընատա պուլունատ պիր միլլէթ վէ տէվլէթ մէ՝տատ վէ մամատ օլատ-զու հալտէ, քէզալիք տիւնէէվի իսարէ ալթընատա պուլունատ պիր միլլէթ վէ տէվլէթ մէ՝տատ վէ մամատ օլ-տուզու հալտէ, պու իբի հիւքիւմէթ պիրի պիրինին ալէյհինատ գրյամ իսէր, վէ թահիթը իսարէսինատ օլան միլլէթ եա տէվլէթ խարապ օլուր։ Պուհանը ճէվապը բէք գօյայ տրը, տահիհ վէ ինքեար օլունմազ ճէվապ։

Բուհանի հիւքիւմէթ, բուհանի-յէթ տայրէսինատ տուրմայարագ, տիւնէէվիյէ թէճավուզ իթմէսի։

Վէ տիւնէէվի հիւքիւմէթ, տիւնէ-էվի տայրէսինատ տուրմայարագ, բուհանիյէ թէճավուզ իթմէսի։

Պունլար տրը իբի պաշ վէ պէօ-յիւք սէպէպ, քի թաֆիրլէ միւհ-թաճ տրը։

Բուհանի իսարէ եալքնըշ ճանլա-րին սէլամէթինէ տայիր պիր իսարէ տիր։ Լաբին էքսերի բուհանի իսա-բէլէր, ճան սէլամէթի իլէ պէրաբէր տիւնէատա տախի տատատէթ, պէրէ-քատթ վէ իսթիրահէթ վատ իսէր-լէր, վէ պիզէ պու տուր պէօյիւք եաղնըշլըղլարը։

Հոգգ թատալա հաղրէթլէրի տա-խի, տօղրու տինատ օլանլար իչիւն, ճան սէլամէթի վատ պուլմուշ տուր. լաբին տօղրու տինատ օլանլար իչիւն, տիւնէատա տախի մութլագ տատատէթ վէ մամուրլուքէթ վատ իմ-միշ մի տիր, պուտուր տիրիլմէզ։

Հաթտա, պու պէօյլէ օլսա, էյբի տին հիչ գայմագ քար, չիւնքի իբի իւչ պին սէնէ հատրը միլլէթ պիր տիւնէէվի մամուրլուքէթ վէ մէտատ կիմիզիշ իսէ, տօղրու տինատ օնատա օյմագ լազամ կէլիրսէ, վէ իւչ պին սէնէլիք մամուրլուքէթ վէ տատատէթի հեր քէս կէօրմիւբատ, էյլէթատ օրայա թէ-վէճճիհ իսէճճիրլէրատի, լաբին մա-տատ քի, տիւնէատ գուրուլուր հիչ պիր միլլէթ. վէ տէվլէթ պիր գաղ պին սէնէ մամուրատ վէ մէտատ կիմ-մէտիշ տիր, տէմէք քի, տին տօղրու-լուղու, եանի բուհանի իսարէ հիչ պիր վագթ տիւնէատա տատատէթ վէ մամուրլուքէթ վատ իսէմէզ. վէ տէ-մէք քի, հեր հանկը բուհանի իսարէ քի ճան սէլամէթի իլէ պէրաբէր տիւնէատա տախի մութլագ մամու-րլուքէթ վէ տատատէթ վատ իսէր, օ իսարէ աշկէ եար իսթատատատրը. պունատ կէօսթէրիր վէ ոգունատ իսատթ պիւթիւն տիւնէատանը ալթը պին սէ-նէլիք թէվարիխի։

Իմամ պիր բուհանի հիւքիւմէթ, նէ զաման քէնտի հիւքիւմէթինի եիւ-բիւթմէք իչիւն, պիզիմ բուհանի հիւ-քիւմէթ ուսուլ էլէ կիտիրմէսինի հաշ-տատ, միլլէթ վէ տէվլէթ խարապ օ-լուր տէյի իսատատ իսէրսէ, աշ-քէար եարան սէօյլէր, հաթտա պէօյ-լէ պիր հարէքէթ, իսարէյի տիւնէէ-վիյէ թէճավուզ իթմէք տիր։

Բուհանի հիւքիւմէթ սէյէպիլիր, շատ եօլատա, եա ադ եօլատա կիտիր-

տիյի հալսե ճանընդզ սէլամէթ պուլամազ ըսբին պունուն իլէ պէրապէր թէնէ տախի մութլագա սաատէթ եափօտ ափէթ վէ ֆէլաքէթ վատ վէ թէհտիտ իթմէք, պու պիր խիւսէ տիր քի, բուհանի հիւքիւմէթէ եագըշմազ։

Ինկիլիզ միլէթի, Դաթոլիքէրին գավլինձէ էյրի ունսէ տիրլէր, պունլարըն ճանընա սէլամէթ եօք տուր, վէ նէ զաման պունլար Դաթոլիք քիլիսէսինսէն այրըլըբլար իսէ, արգալարընան աղ լանէթ, աղ պէտ տուա օգունմասը։ Ինկիլիզլէր իսէ, կիւն պէ կիւն մամուր մէնսուա վէ զէնկին վէ գուվվէթլի օլասուլար, վէ պու կիւնքի կիւն, տիւնեայա հիւքմ իտէյօրլար սէսէք ճայիզ տիր, վէ նիչէ տունսար Դաթոլիքլէր, պու էյրի տինլիլէրին ագլընա, մալընա, վէ գուտրէթինէ հասէտ իթմէքտէ տիրլէր։

Տէմէք քի, տիւնեաճա սաատէթ վէ մամուրլիկէթ մութլագա տին ուզրուլուզնա պաղլը պիր շէյ տէյիլ տիր. վէ ինանլար բուհանի իտարէսէն ուրշարը օլան պիր ուսուլտա տախի քէնտի սաատէթ վէ մամուրլիկէթը տիւնեէվկէլէրինի արասալար պիր խաթա իթմէզլէր։

Պու տուր իշթէ միւնազասանդն է. սասը։ Պազը բուհանի հիւքիւմէթ վար տրը քի, մահքիմլերինի զոր վէ ճէպր իլէ տունսար իթմէյէ գալգըշը։ Պէօյլէ հիւքիւմէթ ալթընտա եաշայանլար, պաշգա պիր շէյսէսէ սասատէթ վէ մամուրլիկէթ հիսս իթմիքլերինսէն, օրսայա գօշարլար. բուհանի հիւքիւմէթ պըրագմազ, վէ միւնազասյէ պաշլանը։

Իթալիա վուգուսաթլարը մէյտանտա տրը, վէ պու սէսէյիմիզի քէմալկյէ թասսիգ իտէր։

Բուհանի հիւքիւմէթին սէօզլունիւ տինսէմէյէրէք, տիւնեաճա սասատէթ վէ մամուրլիկէթ պուլանլար չօգ տուր, հէր նէ գատար սօզլատան թագըմ թագըմ ճէհենէմէ սէօքիւլէճէքլէր իսէ սէ։ Չօգ տուր քէվալք տիւնեա սասատէթինի ախրէթ ճէֆասընա թէպտիլ իտէն։

Բուհանի հիւքիւմէթ պունլարը կէօրիւպ, թասդիսթը իլէ պի գայա տուբամազ, հէր քէսի ճէննէթ եօլունա կէթիրմէք իչիւն, տիւնեաճա օլան թէրթիպլէրինի պօզմալը տրը։ Լօթէսէ տիւնեա թէրթիպի իւզէրինէ կիտէնլէր տախի, աշխեար կէօրտիւքլերի սասատէթը տիւնեէվկէյի տախի բէք գօլայ էլէրինսէն պրըագամազլար, վէ պու վէճճ իլէ իքի հիւքիւմէթ պիրպիրի ալէյհինէ գըյամ իտիւպ, պիրիպիրինին թէլֆինէ, եանի տախի օլասուգլարը միլէթին եա տէվլէթին խարապընա եիւրիւբէր։ պին սէ ֆա կէօրիւլմիւշ չէյ։

Պիլմէմ քի բուհանի հիւքիւմէթին սահիհ պօրճումու տուր. էյրի եօլա կիտէնլէրի ճէպրէն տօղրու եօլա կէթիրմէք, վէ պէօյլէ ճէպրի եօլա կէլմէյին ախրէթէ պիր ֆայիտէսի օլապիլմի։ Շու գատար քի, պիրինին ճէպրինսէն վէ տիկէրինին մուսանասթընատան տիւնեատա հիտասպըզ գանլար, միւնազասալար, իտարասիյէթլէր, վէ սայրը ֆէլաքէթլէր ըսհուրա կէլմիշ տիր, վէ կէլէճէք տիր։ Տիւնեա սէֆթէրինսէ պունլար գայալը տրը. ախրէթ սէֆթէրի, եանի պու եիւզսէն սէլամէթ պուլան ճանլարըն սէֆթէրի տախի կէօրիւլմէսինսէ, վէ գարշըլաշմասրգճա, պու մէսէլէյի հալ իսէ մէյէճէյիմիզի իգրար իտէրիզ։

Կէլէլիմ տիւնեէվկէրէ։ Հիւքիւմէթինի թէճավուզ իսէն եալընըզ բուհանի հիւքիւմէթ տէյիլ տիր. տիւնեէվի հիւքիւմէթլերսէ տախի պունուն բէք չօգ վէ աշքրը թէէսիւֆ իսէճէք էմմալէրինի պուլապիլիրիզ։ Հեր տինին քէնտի ուսուլի վէ գայիսէսի օլըպ, պունլարըն մուհաֆիզը տախի բուհանի հիւքիւմէթ տիր։ Տին տէյիշտիրմէյէ հեր քէս մէէզուն տուր, վէ պու մասատ հեր քէսին բատէթինէ պաղլը տրը, պունա պիր տէյէճէք եօք. լաքին տին ուսուլինի վէ տին թարիգինի տէյիշտիրմէք քիմսէնին հատտի տէյիլ տիր, վէ պունա քիմսէնին սէլահյէթի օլմազ։

Իմոի պէօյիք եաղնըշլըգտա տրը. լար օ տիւնեէվկէրէ քի, պուլունտուգլարը տունսար գալարագ, օ տունին ուսուլ եա թարիգինի տէյիշտիրմէք իսթէրլէր, եախօտ պունա գալգըշըլար։

Պունա բազը օլաճագ հիչ պիր բուհանի հիւքիւմէթ եօք տուր տիւնեատա։

Մէսէլա. Դաթոլիք գալարագ Ինկիլիզ կիպի իտարէ օլմագ, եախօտ Ինկիլիզ գալարագ, Դաթոլիք կիպի իտարէ օլմագ մուհալ գապկինատէն տիր։

Պու պապատ նասըլ քի բուհանի հիւքիւմէթ, պազէն տիւնեէվկէ թէճավուզ իտէր, պէօյլէ տէ տիւնեէվի հիւքիւմէթ, պազէն բուհանկէ թէճավուզ իտէր, վէ օ վագթ օ տիւնեէվի հիւքիւմէթին հալի խարապ տրը։

Տօղրուսունու սէօյլէմէք իչիւն, շունուտա տէրիզ քի, չօգ տէֆա պու իքի հիւքիւմէթին պիր պիրինին իշինէ թէճավուզ իթմէսի եա գատէն, եա պիլէրէք տէյիլ տիր։ Չօգ տէֆա իքիսի տախի հուգուգու տայրէսինսէ մուամէլէ իտէյօր զանն իտէր, վէ իքիսի տախի խաթատա պուլունուր, սօզլատան իքիսի տախի խաթասընը թանը, լաքին պատէլ խարապը Պասրա։

Իմոի հանկը միլէթտէ վէ տէվլէթտէ քի, պու իքի հիւքիւմէթին պիրի պիրինէ չաթըշմագ գօրգուսու վար տրը. օ մագուլէ միլէթին եա տէվլէթին սէլամէթ պուլմասը իչիւն պաշգա պիր չարէ եօք տուր, իլա իքի հիւքիւմէթին տախի հուգուգ վէ սէլահյէթինի այրըմագ։

Տիւնեաճա պիլէ, հուտուտ միւնազասլէրի, եանի հուտուտլարընը լայըգը վէճհ իլէ, գաթ օլունմամըշ օլսուլար նիչէ տէվլէթլերին պաշնա նիչէ միհնէթ վէ նիչէ պէլիգլէր տավէթ իթմիշ տիր. պէօյլէտէ վագի օլուր ճիսմանի վէ տիւնեէվի խարէ պէյնինտէ։ Լաքին նէ վագթ բուհանի խարէնին, վէ տիւնեէվի խարէնին տայրէյի հիւքիւմէթլերի պէյան օլունուր. օ վագթ հէմ պու տայրէյի թէճավուզ իթմէք գօլայ օլմայըպ, վէ հէմտէ օլսա տախի, հանկըսը հանկըսընդն տայրէսինէ կէչախի գօլայճա քէշֆ օլունուպ. միւթթէհիմ օլան կէօրիւնիր։

Տիւնեէվի վէ բուհանի, հէր հանկը հիւքիւմէթ օլուր իսէ օլսուն, հիւքիւմէթինէ պիր տայրէ գապուլ իթմէզ իսէ, միւնազասյա տայիմա պիր աշքդ գաբու պրըագմագ իսթէսինէ շիւպհէ գալմազ, վէ պէօյլէ սույի նէյէթտէ օլան պիր իտարէյէ ումմումինին բայէթի օլմազ։

Բուհանի վէ տիւնեէվի իտարէլէր էյի պիլմէլի տիրլէր քի, իքիսի տախի հուտուտլարընը թէճավուզ իթմիքլերի հալսե, իքիսինէ տախի արթըգ իտարէ իսմի վերիլմէզ, իլլա պունլարա ճայիզ օլան իսիմ ատէթա ճէպպարլըգ տրը։

Ռէպպարլըգա թահամմիւլ օլունուր, լաքին գապուլ վէ իսկեատի օլունմամազ. ճէպպարլար տայիմա պիլմէլի տիրլէր քի, հիւքիւմէթլերի, խալք իչիւն պիր թէհամմիւլ տիր, վէ տէյիլ գապուլ. վէ էօյլիսիզ թէհամմիւլ ինատ իչիւն տէյիլ տիր։

Թահամմիւլ, պասգը ալթընտա օլան պուխարա պէնդէր. պիր տէրէճէյէտէք սըգըշը. լաքին տէրէճէսինի աշքրարգուտա, գաղան բաթլար, վէ իլք հավայա ատթըլան, գաղանա պիյատէ ատթէշ վերէն օլուր։

ԻԼԱՆԱԹ

— Լանկա Լէնի գաբուսունտա, Տէյրմէն սօգաղընտա եէտի արշըն արտա իւզէրինտէ իւչ գաթ իքի եիւզլիւ պիր ախշամ իտանէ, տէրուն-նինտէ իւչ օտա, իքի սուֆա, պիր սարնըձ, պիր մահսէն վէ պիր տէ սուգոյուսու օլարագ սաթրըգ օլուպ, իսթէք իտէնդէր-ինէ Լէնի գաբուսատա օլ սօգաղըն գարշըսընտա, թիւթիւնճիւ հօճա Ալիթին իլէ կէօրիւշմէկէրի իլան օլունուր։

Պօղոս Ալանեան տավէթ իտէր, կէրէք տօղրուտան տօղրույա ալաճագ սահիպլէրինի, կէրէք ճիրօէրի իլէ պուլունան կէրի տէօնմիւշ բօլչէլէր միւթէսարրըֆլէրինի, ալաֆրանկա աղուսթօս 8ինճի բէնչէմպէ կիւնիւ, ալաթուրգա սաաթ 4 բատատէլերինտէ Ալաթատա Ֆրանքինի խանընատա ալթ գաթատա Ն՝. 1ինէ մուրագամ մաղազայա պույուրուպ, գաթի պիլանչօսունու բույէթ պիրլէ իտէճէք թէքլիֆլերինի թէզէբքիր վէ գարար պույուրմալերինի միւլթէմիս իշպու իլանանամէ թապու թէմմիլ օլունատու։

Միւթէվէֆա Պէրթօ-Ֆէնտինին վարիսլերի վէ ալաճագլուլերի թարիգինտէն իքի մահէ գատար բազար իրթէսի կիւնլերի սատթ պէշտէն տօգուզա տէկին շահիտլերիյլէ պէրապէր Լվքաֆը Հիմայուն թէֆթիշ մահքէմէսինէ կէլուպ վերատէթ վէ եախօտ ալաճագլարընը իտապաթ իթմէք իգթիզալի հալսէն օլատուզընը վէ միւատէթը մէզպուրէ ինգըլասընտան սօզլա քիմէսնէնին մանթլուպաթը գապուլ օլունմայաճաղընը միւպէյեին իշպու իլանանամէ թապ ու թէմմիլ օլունատու։

١٢٧٧ թ՝էմուզ ١٣։

Լեսան վէ հրուֆաթը Ալքապճա օրարագ. պիրի տէօրթ եիւզ պին զուրուշլուգ պէշ իք ագճէ վէ վատէսիպ. աշքդ հեր քիմ կէօթիւրիւրսէ տէյուեաղը։ Թարիխի հիճրէթ ١٢٧٧ ճէմազիլ էվվէլ ١ թարիխի. վէ Մահպուպ Պասարաբ խանասը իլէ. պիր պօնօ քի ճէմազիլ տիրը սէքիզսէ էօսէնմիշ տիր. տիկերի քեղալք եիւզ պին զուրուշլուգ եինէ պէշ իք ագճէ վէ օթուզ պիր կիւն վատէվի վէ ճէմազիլ էվվէլին օն եէսունճի կիւն թարիխի իլէ. քեզալք աշքդ վէ խմմիզ պիր պօնօ քի. պու տախի էօսէնմիշ. վէ իշպու պօնօլար իրիսի տախի գազանէն զայ վէ գայդ օլմուշ օլասուզունատան. հեր քիմ պուլուր վէ եախօտ պուլանքի էլինտէն պօնթօ եաեր ալըր իսէ. ալա մանգպուլ օլմայրլ. գատրի տախի գամմազ օլասուզու խասէթէն իլան օլունուր։

22 Ցուլիս 1861։

INJECTION BROU

ԷՆԺԻԷՔՍԻՈՆ ՊՐՈՒ

Պրու նամ Ֆրանսըզը թասլիպին պէյ սասդրատու իլէթինի իւչ սէօրթ կիւն զարֆընտա էյի իթմէք. վէ եախօտ պու իլէթէն մուհաֆիզա օլմագ իչիւն գուլանմագ իւզրէ իհտաս իթմէյի պիր սու տուր քի. քիչիք իհթիպանլէր իլէ խոմիսալ օլունուր։ Էրմի սէնէլք թէճրիպէ պու մուալիճէնին միւէսսիր. վէ եանդրմազ վէ մութլագա իլլէթի սիպէլիթիր օլասուզունա աշքեար պիր շահատէթ տիր։ Ամիսանէտ հեր պէօյիք էճզամը սիքքեանդրընատա պու լունուր։

Ամբ սէրօվլիմա. Փարիստէ. էյ- պէ լարի ١٥ միւճիսի միսիս Պրունուն էճզամանէ սինտէ։

(Տայմա պիրէրտէ Ֆրանսըզճա թասլիմալի քի թասլը մանթլուպ իթմէլի) 28

ՊՕՐՍԱ 1861	Իկը հրիսթոս։ Ցուլ 17	Սալ։ 18	Հիշմ։ 19	Փիշմ։ 20	Ճում։ 21	Ճում։ 22
	Ղուրուշ	Ղրշ։	Ղրշ։	Ղրշ	Ղրշ։	Ղրշ։
Լօնդրա 3 պ						
Փարիս »						
Մարսիլիա »						
Ամվերսա »						
Վիէննա »						
Թրիէսթէ »						
Լիվօրնո »						
Ճենովա Լիր »						
Օտեսսա 3 կիւն						
ՄԷՍՔԻՒՐԵԱԹ						
Մէճիտիէ Լիրա	—172—173 25	171 35	172 10	172 10	173 30	174 20
Եիրմիլիք կիւմիւշ	— 33 10 33 15	33 5	33 5	33 5	33 15	33 20
Խազինէ թահվիլի						
» » Ֆայիզի ալընմըշ	— 71— 72 10	72 20	71 15	73 10	74 15	74 25
Գոնսոլիտէ	— 62 15 63	63 10	63 5	63 10	64	64 10
» ճէմա	— 61 10 62	62	62	62	63	63 5
» Ֆայիզի ալընմըշ						
Սէհիմ	— 71 10 73	71	70 35	71 10	72 20	72 25
Ինկիլիզ Լիրասը	—190—191 20	189	190 10	191	192 10	192 30
20 Ֆրանգ	—151 20 152	151 10	151 10	151 10	152 30	153
5 » կիւմիւշ	— 37 —37 10	36 30	36 35	37	37 20	37 20
Իմբէրիալ	—155—155 20	154 10	154 10	154 10	155 30	156
Գարպօն	— 29 —29 10	29	29	29	29 15	29 15
Գրիսիդ չարգը	— 87 30 88 10	87 10	87 10	88	88 20	88 30
Պէշլիք · Եարըմիզ %	— 60 10 61	60 ·	61	61 10	62 10	62 20

ԶԱԽԻՐԷ ՑՈՒԼԻՍ 22

	Ղուրուշ		Ղուրուշ
Թայդան Արնաւուտ	42—44	Իսմայիլ Գըզըլճա	
Իսմայիլ	41—45	Վարնա »	30—32
Գալաց	36—39	Պուրգազ »	28—30
Բուսէլի Պալշըգ	30—35	Պալշըգ »	27—29
Պուրդազ	32—34	Գօգօրօզ Գալաց	19—21
Գըզըլճա	35—36	» Իսպայիլ	18—20
Իսպայիլ »	30—33	Ակրա	11—12

Պալատսէ մէզքիւր գախիրէլէրտէն 130000 ֆիլէ մէվճուտ պուլունուր։

ԷՄԹԱԱՑԻ ԷՃՆԷՊԻՑԷ ՑՈՒԼԻՍ 22

ՓԷԼԼԷ ՎԷ ԹՕՀ ՀԻՐԷՐԻ

		Ղուրուշ
Ինկիլիզ բրիմ 6-10 լիպրա	Գանթար	510—520
Լիվերբուլ 10 »	»	480—490
Օլանտա սէպպոս 6-10 »	»	510—520
Ամերիքա 8 »	»	480—500
Ֆրանսըզ մի չիմանլ 10 »	»	480—490
Ինկիլիզ Զօգ	»	420—450
Օլանտա էքսթրա	»	420—450
» պիրինճի	»	400—410
» իքինճի	»	395—405
» ի չիւնճի	»	39 —400
Ֆրանսըզ	»	395—400
ՏԷՍՏԻՐ Ինկիլիզ չէչիա լոնտա սէօրի՝ քէօշէ	»	85—90
» եուվարլագ	»	100—105
» եարմա	»	150—155
» սատ չէչիա իլէ	»	120—125
» չէմպէր »	»	
Մօսկով չէչիա	»	
ԳԱԼԱՑ Գարա գուշ թամղա	»	1450—1440
ԳՈՒՐՀԱՒՆ Ինկիլիզ	»	250—260
» Ֆրանսըզ	»	
ՁԷԼԻՒՔ Պիր պաքքը 0	»	220—225
» Իքի » 00	»	
ՍԱՉՄԱՆ Մարսիլիա չէչիա	»	260—270
» Ինկիլիզ » 40 օգկասը պիր	»	
ՄՕՐ ՊԱՂԱՄ	»	50—55
ՍԱՆԹԱՄԱՐԹԱ	»	220—270
ՁԱՃԸ ԳԷՊՐԸՁ	»	55—60
ՇԱՔ Ինկիլիզ	»	100—110
ԿԵՕՁ ԹԱՀԸ Ինկիլիզ	Օգկա	7½—8
ԳԱՀՎԷ Գարօֆիս	0/0 »	1480—1495
» Իքինճի	» »	1390—14 0
» Ի չիւնճի	» »	1320—1350
ՁԻՒԻՏ Ինկիլիզ	»	155—185
ԳԸՐՄԸՁ	»	50—120
ԿԻԳԻՐ Լօնտրա Մարսիլիա	»	9½—10
ՆԸՀԱՏԸՐ Ինկիլիզ	»	9—9½
» Մըսը Ֆէնոս էօգ	»	
ԹԷՆԵՔԷ + նշան Զիլթ սանտըգ		420—450
ՐՕՄ Ամերիգա 1070 տիրհեմ 1 կալօն		14
» Ինկիլիզ		14½—15½

ԷՄԹԱԱՑԻ ՏԱԽԻԼԻՑԷ ՑՈՒԼԻՍ 22

		Ղուրուշ
ԱՆԱՏՕԼՈՒ սէրեմ	Օգկա	հօք
ԹԻՖԹԻՔ Էնգլսէ	Պէշլիք »	40—40½
ՃԷՀՐԻ	»	2½
ՊԱԼ ՄՕՄՈՒ	»	հօք
ՄԱՉԸ սիահ	»	
» ապպագ	»	
ՓԱՄՈՒԳ խամ Իզմիր	»	
» հարբիլը Մըսը	»	
ՍՊԸՂԸՐ ԿԷՕՆԻՒ	»	
ՏՕՆ ԵԱՂԸ Ամասօլա	»	
ՔԷՕՔ ՊՕՑԱՆ	Գանթար	
ԵԱՒՈՒԶ Ռումելի	»	
» Ամասօլա (Պահպանէսէ պէշլիք)	»	6
» Եոզգանմըշ Սամսունա	Օգկա	12

ՄԷՃՄՈՒԱՑԸ ՀԱՎԱՏԻՍ

ՄԷՄՈՒԼԱՐԸՆԸՆ ԻՍՄ ՎԷ ՄԱՀԱԼԼԷՐԻ

ԱՍԻԹԱՆԷ· Պէօյիք Լէնի խանասա Թիւրկիտանէան Յովակիմ։
ԻՋՄԻՐ· Սիմոնեան Յովհաննէս աղա· Սամէտը։
ՊՐՈՒՍԱ· Կէմիճեան Նշան աղա։
ԵՏԻՐՆԷ· Պրուսալը Յակէպ աղա։
ՎԱՐՆԱ Հաճի Կարապետ օղլու Յովհաննէս աղա։
ՎԻԷՆՆԱ· Զըրաճը Վիչէն աղա։
ԱՏԱՆԱ· Բարսեղ օղլու Յակոբ աղա։
ՊԻԼԷՃԻԿ· Տէրգոս իթ օղլու Պէտրոս աղա։
ԳԱՅԱՆԻԷ· Պէյլերեան խասրով պէյ։
ԷՍԿԻՇԻՐ· Սիմէօր Ճիւանի Լէօնարտ։
ԷՍԿԻՆ Թարգազեան Յակէպ աղա։
ՊՈՒԼՏԱՆ վէ Ս ՊԻՍՈՒԼ· Աբրիկեան Թովմաս աղա։
ՄԱՄՐԱՀ· Զօրպաճը օղլու Հաճի Տէվլէթ աղա։
ԵՐՄՈՒՄ· Շապանեան Գրիգոր աղա։
ԷՍԿԻՇԷՀԻՐ· Ոսկի օղլու Էնգարէլի Կարապետ աղա։
ՔԷՕԹԱՀԵԱ· Լիւլեճեան Ամատ աղա։
ԻՋՆԻՄԻՏՏ։ Գ· Տ· Թ· Գասպարեան։

ՄԻԻԷԼԼԻՖԻ ՂԱԶԷԹԱ
ՅՈՎՍԷՓ ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ։

ԱՆԱՏՈԼՈՒ ԵՐՄԷՆԻ ՔԷԼԻՍԷՍԻ ՍՕԳԵԼԸ Ն՝ 47
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՄԻՒՀԷՆՏԻՍԵԱՆ ԹԱՊԻԱՆԷՍԻՆԷ։